U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **D. K.**, zast. advokátkou Mgr. Martinou Šamlotovou, Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7 – Holešovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2022, čj. OAM-631/ZA-ZA11-ZA17-R2-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 7. 2022, čj. 18 Az 14/2022-27,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce je občan Turecka. Je Kurd. V srpnu 2021 přicestoval do Česka a požádal o udělení mezinárodní ochrany. V žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že si v Turecku chtěl vzít dívku, jejíž rodina se sňatkem nesouhlasila. V pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu svůj příběh upřesnil. Bratr jeho dívky mu vyhrožoval zabitím, žalobcově rodině vzkázal, že bude lepší, pokud žalobce z Turecka odjede. Žalobce se bál obrátit na tureckou policii. Měl obavu, že bude na straně rodiny jeho dívky. Kdyby byl bohatší, možná by mu rodina dívky sňatek schválila. Pracovník ministerstva se žalobce ptal výslovně, zda měl v Turecku nějaké problémy kvůli své národnosti, žalobce odpověděl, že žádné problémy se státem neměl. Dodal jen, že rodina jeho dívky jsou také Kurdové, mají ale známé i mezi Turky a snažili se jej provokovat a poštvávat proti němu jiné lidi.

[2] Ministerstvo nejprve rozhodnutím z října 2021 žalobci neudělilo mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce bránil u krajského soudu, který rozhodnutí ministerstva zrušil. Ministerstvo totiž neuvedlo, jaké možnosti obrany proti jednání soukromých osob měl žalobce k dispozici či jaké nástroje mohl využít v případě nečinnosti státních orgánů. Ministerstvo proto v dalším řízení předložilo hned několik zpráv o možnostech obrany v Turecku a žalobci znovu mezinárodní ochranu neudělilo. Proti novému rozhodnutí žalobce opět podal žalobu ke krajskému soudu. Krajský soud ji však zamítl. Mj. upozornil, že žalobce teprve v žalobě začal účelově spojovat důvody podání žádosti o mezinárodní ochranu s příslušností ke kurdské menšině. Během pohovoru však takové důvody

neuváděl. Žalobce měl možnost se obrátit na turecké orgány. Postavení kurdské menšiny v Turecku není tak špatné, aby pouhá příslušnost k ní byla důvodem udělení mezinárodní ochrany.

[3] Proti rozsudku podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Podobně jako v žalobě tvrdí, že se na policii v Turecku neobrátil právě kvůli příslušnosti ke kurdské menšině. Pracovník ministerstva mu při pohovoru kladl otázky jen mechanicky a nezajímal se o skutečné důvody podání žádosti o mezinárodní ochranu. Ministerstvo neshromáždilo informace z nezávislých zdrojů. Kurdové jsou v Turecku diskriminováni, jejich právům je poskytována mnohem nižší ochrana než v případě etnických Turků, je porušován čl. 8 Úmluvy.

[4] Kasační stížnost je včasná a přípustná. NSS se dále zabýval přijatelností kasační stížnosti (§ 104a odst. 1 ve spojení s § 31 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je standardně přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele; případy, kdy k tomu dojde, definuje ustálená judikatura NSS (srov. usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a usnesení ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11 a 12).

[5] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[6] Přijatelnost v prvé řadě nezakládají námitky o *postavení kurdské menšiny v Turecku* (které NSS zmiňuje jako první, protože na ně navazují další, konkrétnější kasační body). NSS dlouhodobě uznává, že Kurdové v Turecku čelí nesnázím. Ty ale *bez dalšího* nedosahují intenzity pronásledování podle § 12 nebo vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Naopak azylově významné jsou typicky až obavy (např. z pronásledování) politicky aktivních členů kurdské menšiny či účastníků pokusu o převrat z roku 2016 (srov. obecně nedávné usnesení ze dne 14. 12. 2022, čj. 2 Azs 48/2022-35, bod 12, a judikaturu tam citovanou; k problémům politicky aktivních Kurdů např. rozsudek ze dne 27. 10. 2020, čj. 10 Azs 235/2020-35, body 13-14, či ze dne 26. 2. 2020, čj. 10 Azs 278/2019-57, body 36-38). Ze stěžovatelových tvrzení neplyne, že by do těchto „rizikových" skupin patřil či že by měl jakékoli problémy s tureckými orgány.

[7] Podobně NSS připomíná ustálenou judikaturu, podle které může být původcem pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu i soukromá osoba. O důvod pro udělení mezinárodní ochrany však půjde až tehdy, pokud orgány země původu nejsou ochotné nebo schopné ochranu před jednáním soukromých osob poskytnout (srov. např. již rozsudky ze dne 18. 12. 2003, čj. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 10. 3. 2004, čj. 3 Azs 22/2004-48, nověji rozsudek ze dne 9. 12. 2015, čj. 6 Azs 230/2014-67, bod 33). Obecná nedůvěra žadatele ve státní orgány není důvodem, aby jejich ochranu vůbec nevyhledal, ledaže zprávy o zemi původu tuto nedůvěru potvrzují (např. rozsudek ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS).

[8] Přijatelnost kasační stížnosti s ohledem na okolnosti této věci proto nezakládá ani námitka, že *„pracovník ministerstva vedl pohovor se stěžovatelem pouze mechanicky*". Pohovor ve věci mezinárodní ochrany podle § 23 zákona o azylu vede ministerstvo *za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti* (srov. též požadavek čl. 15

odst. 3 procedurální směrnice[1], aby *se osobní pohovory uskutečňovaly za podmínek umožňujících žadatelům předložit v úplnosti důvody své žádosti*). K požadavkům na vedení pohovoru existuje ustálená judikatura NSS. Ministerstvo musí umožnit žadateli, aby během pohovoru sdělil všechny informace, které považuje za významné pro žádost o mezinárodní ochranu. Zazní-li během pohovoru skutečnost nasvědčující např. existenci azylově relevantního pronásledování (nebo jiného důvodu pro udělení ochrany), je povinností ministerstva na to reagovat a vést pohovor tak, aby jeho výsledek byl dostatečně konkrétní [srov. již rozsudek ze dne 24. 2. 2004, čj. 6 Azs 50/2003-89 (kde např. ministerstvo adekvátně nereagovalo na tvrzení, že žadatel o azyl byl v Íránu vězněn a mučen), dále např. rozsudek ze dne 25. 4. 2019, čj. 5 Azs 207/2017-36, bod 42].

[9] Úkolem ministerstva ale není popisovat žadateli důvody, pro které je mezinárodní ochrana obvykle poskytována (rozsudky ze dne 25. 11. 2003, čj. 5 Azs 26/2003-57, a ze dne 3. 8. 2011, čj. 2 Azs 9/2011-47). Krajský soud rozhodoval v souladu s touto judikaturou a podrobně vysvětlil, že ministerstvo dalo stěžovateli dostatečný prostor k vysvětlení důvodů, pro které požádal o mezinárodní ochranu. Stěžovatel svou argumentaci upravil až před krajským soudem. Během pohovoru nesdělil žádné informace, kvůli kterým by snad bylo třeba pohovor „stočit“ jiným směrem (srov. body 31-34 napadeného rozsudku).

[10] Přijatelnost kasační stížnosti nakonec nezakládá ani jinak jediná konkrétní námitka proti podkladům k situaci v Turecku, že ministerstvo použilo jako podklad rozhodnutí jen zprávy států „*sledujících své politické cíle*“. Judikatura dlouhodobě vychází z toho, že informace o zemi původu musí pocházet mj. z různých zdrojů (k tomuto kritériu i dalším srov. rozsudky NSS ze dne 31. 7. 2008, čj. 5 Azs 55/2008-71, ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, bod 16, a ze dne 20. 7. 2022, čj. 10 Azs 42/2022-32, č. 4385/2022 Sb. NSS, bod 11). Krajský soud si v prvním rozsudku v této věci „vyžádal“ od ministerstva zprávy právě k možnostem ochrany před soukromými osobami (výše bod [2]). Ve druhém rozsudku z nich dovodil, že stěžovatel se na tyto orgány obrátit měl a mohl (body 42-47 napadeného rozsudku). Krajský soud k prakticky totožné žalobní námitce tyto zdroje též vyjmenoval a správně zhodnotil, že jsou rozmanité a neomezují se jen na vládní zdroje informací (bod 45 tamtéž). Ani zde kasační stížnost nepřináší nový právní problém či neodhaluje zásadní pochybení krajského soudu.

[11] NSS proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[12] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému pak žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. ledna 2023

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, *Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013, s. 60—95.*

Zdeněk Kühn
předseda senátu